

Міністерство освіти і науки України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 6

Рівне – 2020

Редакційна колегія:

Сверлюк Я.В. – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв РДГУ;
Олексюк О.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи;

Mirosław Dymon – Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski Wydział Muzyki.

Лісова С.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Малафійк І.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної і соціальної педагогіки та управління освітою Рівненського державного гуманітарного університету;

Дем'янчук О.Н. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Потапчук Т.М. – доктор педагогічних наук, професор, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету.

Цюлопа С.Д. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету.

Крижановська Т.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Прокопович Т.Ю. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Радковська Л.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Сверлюк Л.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;

Филипчук М.С. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадної музики Рівненського державного гуманітарного університету.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 1 від 30.01.2020 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. /
М 656 Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т,
Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2020. – Вип. 6. – 272 с.

ISBN 978-966-416-720-5

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Гарлайчук О.В.</i> Дидактична гра як засіб виконавсько-технічного розвитку скрипалів-початківців.....	5
<i>Мазур Д.В.</i> Стан розвитку професійної рефлексії майбутніх керівників інструментальних колективів.....	11
<i>Пастушенко Л.А., Пастушенко А.С.</i> Основні тенденції формування гуманістичних цінностей сучасного вищого навчального закладу.....	16
<i>Прокопюк Л.В., Овсіюк Н.М.</i> Специфічні особливості студійної роботи вокалістів.....	21
<i>Сверлюк Я.В., Сверлюк Л.І.</i> Технологічні основи колективного виконавства.....	29
<i>Топоровський Н.Ю.</i> Специфіка фаху диригента-хормейстера.....	38
<i>Ужинський М.Ю., Прокопюк Л.В.</i> Роль сучасних звукових технологій у концертній роботі вокалістів.....	42
<i>Устенко К.О., Гарбуз Т.В.</i> Формування творчої активності у студентів в процесі диригентсько-хорової підготовки майбутнього вчителя музики.....	49
<i>Филипчук М.С.</i> Виконавські прийоми та техніки гри на бас-гітарі: теоретико-методичний аспект.....	57

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Брикайло Н.В.</i> Бандурне мистецтво на теренах України: генеза та шляхи розвитку.....	66
<i>Бульботка А.А.</i> Українська сучасна духовна хорова музика: аспекти побутування.....	73
<i>Валентюк Т.А.</i> Життєдіяльність Камерного хору "Воскресіння" м. Рівне: заснування та ключові етапи розвитку.....	79
<i>Даюк Ж.Ю., Проказюк Р.І.</i> Вплив європейської культури на зародження піаністичного мистецтва України.....	89
<i>Даюк Ж.Ю., Шишка Я.М.</i> Культурно-історичні аспекти виникнення та розвитку струнно-смичкових інструментів.....	94
<i>Дем'янюк О.О.</i> Штрихи до педагогічного портрету Людвіга Котлара.....	100
<i>Димченко С.С.</i> Педагогічна і диригентська спадщина Елеонори Скрипчинської в історичному часі української музичної культури (до 120-річчя від дня народження).....	105
<i>Закопець Л.М.</i> Методологічні аспекти роботи над звуком на початковому етапі навчання гри на гобої.....	114
<i>Заходякін О.В., Лістратова Т.М.</i> Передумови становлення та розвитку естрадно-джазового виконавства в Україні.....	122
<i>Корнієва А.Г., Фарина Н.П.</i> Ім'я Соломії Крушельницької в контексті національного бренду.....	126
<i>Марцинковський С.Л.</i> Секрети педагогічної майстерності Станіслава Димченка.....	132

<i>Нестерчук О.В.</i> Концерт фа-мажор для фортепіано з оркестром Джорджа Гершвіна: художньо-виконавський аспект.....	143
<i>Остапчук М.М., Никон О.К.</i> До питання становлення та розвитку українського фортепіанного мистецтва.....	149
<i>Прит К.О.</i> Теоретичний аналіз школи bel canto.....	155
<i>Прищепя Т.Б.</i> Творчий портрет музиканта-мультиінструменталіста Богдана Прищепи	161
<i>Рокіщук І.І., Белік В.М.</i> Мікшерний пульт як складова частина концертно-турової звукорежисури	165
<i>Столярчук Б.Й.</i> Уляна Кот – майстриня, берегиня традиційної української культури	172
<i>Трофімчук К.А.</i> Культурно-музичне середовище Америки ХХ століття: стилістичні ознаки та особливості розвитку	176
<i>Харитон І.М.</i> Авторство давньоукраїнської церковної монодії.....	184
<i>Хоменюк Т.С.</i> Феномен творчості Майкла Джексона: вокально-виконавський аспект	190
<i>Якимчук С.Н., Піддубник В.Г.</i> Генеза хорової культури Галичини у світлі духовних традицій другої половини ХІХ – початку ХХ ст.	195
<i>Яковець О.М.</i> Особливості фактури у бандурній музиці Г.Хоткевича	202

РОЗДІЛ ІІІ.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Буцяк В.І., Смаль-Стоцька І.М.</i> Європейський досвід впровадження інклюзивної освіти	210
<i>Гедьфалві Т.І.</i> Розвиток музичного слуху молодших школярів засобами карпатського фольклору	216
<i>Кобиланська К.О.</i> Організація самостійної роботи учнів у процесі фортепіанної підготовки.....	222
<i>Кривчук І.П.</i> Нетрадиційний урок як середовище розвитку музичного інтересу молодших школярів	228
<i>Палаженко О.П., Єгоров А.С.</i> Зміст музично-просвітницької діяльності студентів-магістрантів у мистецьких закладах вищої освіти	235
<i>Солдатенко А.Л., Радковська Л.М.</i> Розвиток вокально-хорових навичок учнів-підлітків	241
<i>Томчук О.В., Крижановська Т.І.</i> Розвиток стильової грамотності учнів 8-11 класів на уроках інтегрованого курсу "Мистецтво".....	247
<i>Цаун Р.В.</i> Методика роботи з дитячим фольклорним ансамблем.....	254
<i>Шихова Г.І.</i> Педагогічні особливості застосування інтерактивних технологій на уроках музичного мистецтва	260
Про авторів	268

Серед сучасних рівненських джазових композиторів-виконавців необхідно назвати і автора статті, в творчому доробку якого присутні джазові транскрипції для фортепіано та п'єси для виконання інструментальними ансамблями.

Джазове виконавство Рівненщини презентоване багатьма творчими колективами. У80-роки ХХ століття на базі міського будинку культури функціонував знаний на Рівненщині та за її межами музичний колектив "Панорама", який очолював аранжувальник та композитор М. Шварцпель.

Сучасне естрадно-джазове виконавство Рівненщини представлене чудовими колективами: джаз-оркестрами кафедри духових та ударних інструментів (керівник доцент О.Гайдабура) та кафедри естрадної музики (керівник доцент М. Филипчук) Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету, Рівненського музичного училища (керівник І. Данилюк), міського Палацу дітей та молоді (керівник В. Пасічник), які неодноразово ставали дипломантами та лауреатами всеукраїнських та міжнародних джазових конкурсів і фестивалів.

Залишаючись перш за все феноменом афро-американської культури, система музичної мови джазу поступово стає інтернаціональною. Маємо велику надію, що традиції джазового мистецтва будуть збережені та примножені талановитою молоддю України.

Література:

1. Коллиер Дж. Становление джаза: популярный очерк / Дж. Коллиер; Пер. с англ.; ред. А. Медведева. – М. : Радуга, 1984.
2. Коротков С. История современной музыки. – К., 1996.
3. Манилов В. Босса нова – джаз в ритме самбы // Джаз в ритме самбы / Авт.-составитель В.А. Манилов. – К., 1989.
4. Симоненко В. Лексикон джазу / В.Г. Симоненко. – К. : Музична Україна, 1981.
5. Симоненко В. Українська енциклопедія джазу / В. Симоненко. – К. : Центр музінформ, 2004.

УДК 78.452

Корнєєва А.Г., Фарина Н.П.

ІМ'Я СОЛОМІЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО БРЕНДУ

Анотація. У статті розглядається проблема використання імені уславленої співачки як брендової постаті сучасної України. Наголошується, що особистісні якості Соломії Крушельницької викликають у громадській думці позитивний асоціативний ряд, який слугує орієнтиром у національно-культурному русі. Виявлено, що репрезентація образу видатної співачки в мистецько-освітньому

просторі сьогодення сприяє утвердженню в українському суспільстві системи духовних цінностей, а також реалізації стратегії конкурентної ідентичності незалежної держави в світі.

Ключові слова: національний бренд, культурний герой, творчий проект, славетна співачка, ціннісний орієнтир.

Анотація. В статті розглядається проблема використання імені прославленої певиці як брендової фігури сучасної України. Зазначається, що особисті якості Соломії Крушельницької викликають в суспільстві позитивний асоціативний ряд, який слугує фактором формування образу культурного героя з метою утвердження в українському суспільстві системи духовних цінностей, а також для реалізації стратегії конкурентної ідентичності незалежного держави в світі.

Ключевые слова: национальный бренд, культурный герой, творческий проект, прославленная певица, ценностный ориентир.

Annotation. The article considers the problem of using the name of the famous singer as a brand figure of modern Ukraine. It is noted that the personal qualities of Solomiya Krushelnyska cause a positive associative series in public opinion, which serves as a factor in shaping the image of a cultural hero in order to establish a system of spiritual values in Ukrainian society, as well as to implement a strategy of competitive identity of an independent state in the world.

Key words: national brand, cultural hero, creative project, illustrious singer, value guide.

Постановка проблеми. Ім'я видатної української співачки Соломії Крушельницької широко відоме в Україні і по всьому світу. Вона тріумфально виступала на кращих театральних і концертних сценах Європи, Північної і Південної Америки. В кінці XIX – на початку XX століття артистка спромоглася сягнути найвищих висот у майстерності відтворення психологічних портретів оперних героїнь. У 1920-х роках розкрилась як неперевершена камерна співачка. А в середині XX століття проявила свій талант у педагогічній роботі.

Своїм голосом, артистичним хистом і бездоганною вокальною технікою С. Крушельницька заслужила від публіки і вимогливих критиків великі почесні і визнання. Італійський поет Джозуе Кардуччі присвятив знаменитій українській співачці вірш, в якому висловив чи не найвлучнішу думку про Соломію Крушельницьку: "де вона проходить, там виростають троянди і співають солов'ї" [3, с.20]. Але навіть після завершення земного життя найпрекраснішої Батерфляй (так називав співачку італійський композитор Д. Пучіні) її роль у культурному житті України не зменшується.

Сьогодні ім'я Соломії Крушельницької міцно закріпилося в мозаїці національного бренду, асоціюючись із високим рівнем вітчизняного мистецтва. Це сприяє створенню позитивного іміджу та конкурентної ідентичності української незалежної держави в світі. На честь оперної примадонни названі вулиці міст і культурно-мистецькі установи, музично-

освітні заклади, міжнародні та всеукраїнські творчі заходи. "За частотою згадок і присутністю як "культурно-інформаційного приводу" в медіа постать Соломії Крушельницької, безперечно, знаходиться на одному з перших місць серед всіх музикантів минулого", – стверджує І. Комаревич [6, с. 150].

Визнання заслуг С. Крушельницької підтверджують дані проведеного у 2008 році телеканалом Інтер спецпроєкту "Великі українці". За результатами громадського голосування всесвітньо відома співачка посіла у рейтингу 31 місце, обійшовши, зокрема, на десять позицій Миколу Лисенка (засновника національної композиторської школи).

Мета статті – висвітлити культуротворчу місію Соломії Крушельницької у формуванні національного бренду як механізму збереження культурної пам'яті та реалізації стратегії конкурентної ідентичності України в світі.

Аналіз досліджень. Постать Соломії Крушельницької стала предметом вивчення українських і зарубіжних авторів як в науковій так і художній літературі. Насамперед варто відзначити, що комплексне вивчення і популяризацію творчості видатної співачки здійснюють співробітники музично-меморіального музею Соломії Крушельницької у Львові. Ними ініційоване видання у 2009 р. ілюстрованої книги із компакт-диском "Соломія Крушельницька: Міста і слава". Цінний документальний матеріал містить збірка Соломі Крушельницька. Шляхами тріумфів", упорядкована П. Медведиком і Р. Мисько-Пасічник.

Творчість легендарної оперної діви висвітлена не лише у науково-популярній літературі. Цілісний аналіз психотипу співачки та її ролі в художньо-історичному процесі першої половини ХХ століття здійснено в дисертації І. Комаревич. Особливості виконавсько-сценічної діяльності С. Крушельницької розглянуті у роботах М. Жишкович, Л. Кияновської, П. Медведика, Л. Ніколаєвої, О. Смоляка та ін..

Цікавий біографічний роман про уславлену артистку написала В. Врублевська. Слушним є міркування письменниці: "Життя Соломії Крушельницької скінчилося, але почала рости її слава на рідній землі" [2, с. 350]. Відтак окремої уваги потребує з'ясування популярності образу великої української співачки в культурно-мистецькому просторі початку ХХІ століття.

Виклад основного матеріалу. Ясна річ, усвідомлення величчя Соломії Крушельницької і вшанування її таланту розпочалося ще за радянських часів. Цікаво, що тодішня офіційна влада ініціювала ряд заходів щодо збереження пам'яті про уславлену співачку. В дусі радянської агітаційно-пропагандистської риторики віддавати належну шану землячці планувалося на ювілейні роки.

Оскільки довгий час датою народження С. Крушельницької вважався 1873 рік, то в рік святкування її 90-річчя на державному рівні було

звершено низку заходів. Зокрема, у 1963 році в селі Біла (Тернопільська область) був відкритий меморіальний музей зірки оперної сцени в колишньому помешканні родини Крушельницьких. У цьому ж році освітнім закладам – Білецькій восьмирічній школі, Львівській середній спеціальній музичній школі-інтернат та Тернопільському музичному училищу (тепер музичний коледж) було присвоєно її ім'я. Також у 1963 році була проведена ювілейна конференція, присвячена "90-річчю від дня народження української співачки світової слави, заслуженого діяча мистецтв УРСР, професора Соломії Амвросівни Крушельницької (1973-1963)" [10, с. 52].

Як бачимо, меморіальні та наукові заходи вписувалися у формат партійного офіціозу, виконуючи ідеологічне завдання: вкарбувати у масовій свідомості образ видатної співачки з позитивною радянською репутацією. Звичайно, в той час замовчувалося, в якій скруті опинилася С. Крушельницька після радянської окупації Львова, позбавлена "владою нормальних умов для життя і праці" [6, с. 130].

Варто зауважити, що з середини 80-х років ХХ століття в умовах Перебудови (зміни політичного курсу радянської влади) відкрилися нові перспективи увічнення знаменитої артистки. Почин було зроблено у західноукраїнських містах, з якими пов'язано її життя і творчість. Так, у 1986 році в Тернополі на честь знаменитої землячки кожні два роки почав проводитися обласний конкурс хорових колективів та солістів-вокалістів. А у 1988 році у Львові було започатковано фестиваль оперного мистецтва імені Соломії Крушельницької та розпочав роботу музично-меморіальний музей, розташований у колишньому помешканні співачки.

Це були перші кроки до встановлення справедливості. Адже в 1939 році радянська влада реквізувала у Львові триповерховий приватний будинок Крушельницької, залишивши їй та її родичам у користування лише одну квартиру на другому поверсі. 1 жовтня 1989 року тут відкрилася музейна експозиція з предметів, що належали Соломії Крушельницькій. Треба додати, що спочатку музей Крушельницької у Львові працював як відділ літературно-меморіального музею ім. І. Франка. І лише з 1995 року отримав самостійний статус культурно-просвітньої установи [7]. До речі, між іменами українських знаменитостей склався своєрідний зв'язок наступності. Власне, у 2000 році було вирішено перейменувати Львівський театр опери та балету: замість імені І. Франка назвати на честь С. Крушельницької.

Загалом за роки незалежності України відбулося багато знакових подій, пов'язаних з іменем геніальної Соломії. Причому, помітно розширюється діапазон культурних проєктів, який охоплює різні сфери громадського життя українського суспільства. На основі аналізу інформаційних і наукових джерел можна виділити декілька напрямів уведення образу Соломії Крушельницької до національного культурного пантеону, зокрема: символічне маркування простору, масштабні творчі проєкти, художня творчість меморіального змісту; наукова і культурно-просвітницька робота

державних установ. Особливо варто звернути увагу на ті ініціативи, що адресовані широкому загалу.

Символічне маркування простору населених пунктів включає іменні монументи та топонімічні назви територій. Нині в Україні близько сотні міст мають вулиці або провулки Соломії Крушельницької. Серед обласних міст – це Львів, Тернопіль, Рівне, Луцьк, Івано-Франківськ, Одеса, Дніпро, Житомир, Суми. Перший пам'ятник Соломії Крушельницької у повний зріст було споруджено у Тернополі і відкрито у 2010 році. Погруддя української співачки встановлено в оперних театрах Львова (2002), Мілана (2008), Варшави (2009). Також бронзові погруддя Соломії Крушельницької зведено у Торре дель Лаго (2012, Італія) та Заліщики (2013, Україна).

Творчі форуми на честь видатної українки передбачають конкурсні і фестивалі форми. Зокрема, у 1991 році у Львові розпочав літописання Міжнародний конкурс оперних співаків ім. С. Крушельницької, який вп'яте відбувся у 2019 році. Тридцятилітню історію має вище згаданий Львівський фестиваль оперного мистецтва ім. С. Крушельницької. У Тернополі в 2018 році відбувся І-й Відкритий конкурс вокалістів і хорових колективів ім. Соломії Крушельницької, що продовжив попередню традицію обласного мистецького змагання.

Неординарна акція була проведена у 2014 році в Київському торгово-розважальному центрі "Атмосфера". Проект "Атмосфера Крушельницької" включав ряд ініціатив: конкурс ілюстрацій та ескізів сценічного костюма Соломії Крушельницької, виконаних сучасними українськими митцями та виконання; конкурс молодих співачок "Крушельницька 2.0"; фотовиставка "Я люблю Соломію"; виставкова експозиція про життєтворчість оперної діви; музична програма з виконання репертуарних творів С. Крушельницької. Важливо, що організатор проекту Наталія Кравець втілила ідею протиставити героям радянського часу – справжніх героїв української нації [9].

Певною мірою теперішній підвищений інтерес до образу Соломії Крушельницької обумовлений запитом українського суспільства на культурного героя, надихаючого своїм прикладом розбудовувати українську державність. За спостереженнями О. Гриценка [4], в пострадянську добу увага громадськості до українських знаменитостей минулого обумовлена закономірним процесом творення нової системи ціннісних координат, визначенням провідників національно-культурного розвитку. У цьому контексті видатна співачка поправу заслуговує на історично-культурну обраність і статус морального авторитету в сучасному суспільстві. Її життєтворчість – це приклад відданого служіння мистецтву і українському народу.

В концертних виступах С. Крушельницької на сценах різних країн світу завжди було багато українських творів. "Своїм співом вона несла в світ культуру України, дочкою якої залишалася завжди", – підкреслює Л. Ніколаєва [8, с. 66]. Дослідники одноставно відмічають національно-патріотичну громадянську позицію співачки, яка передусім проявлялася у

репрезентації української народної і професійної музики в художньо довершеному виконанні. Цілком зрозуміло, що в реаліях молодій українській державі актуалізація образу легендарної Соломії у масовій свідомості задає сучасному суспільству ціннісний орієнтир у національно-культурному поступі.

Разом з тим, крім вирішення внутрішніх питань консолідації українського суспільства на основі національно-ціннісних визначень, перед незалежною державою постає проблема її зовнішнього позиціонування у світі. Згідно сучасних досліджень, задля визнання країни на міжнародній арені важливе значення має її національний бренд – "набір образів і асоціацій, що виникають при згадуванні даної країни" [1, с.18]. Нагадаємо, що слово "бренд" з англійської означає марка, знамено. У науковий обіг термін "національний бренд" був введений С. Альхонтом із сфери економічного маркетингу як характеристика процесу створення конкурентних переваг і авторитету країни в світі.

На думку вчених, конкурентна ідентичність держави залежить "від людей у ролі носіїв цінностей і культури" [1, с.19]. Тому, визначаючи програму розвитку держави, політикум України використовує інноваційну технологію брендингу, яка представляє собою розробку засобів формування і розвитку національного бренду. Безумовно, звернення до знакових постатей української культури минулого є одним із шляхів реалізації стратегії конкурентної ідентичності молодій державі. В цьому аспекті ім'я Соломії Крушельницької ідеально підходить для закріплення позитивного образу України в світі.

Рідкісний талант співачки був широковідомий на різних континентах. Її унікальний голос (лірико-драматичне сопрано з діапазоном майже трьох октав) підкорював найвибагливішу публіку світу. Вона виконувала вокальні твори восьми мовами. Але українська пісня була в її житті центральною. "Соломія Крушельницька – взірць гармонійної людини елітного типу з глибоким національним корінням", – свідчить Н. Гумницька, закликаючи нинішніх українців "глянути на себе через призму долі славетної Соломії" [5]. У цьому сенсі образ оперної примадонни стає сьогодні дороговказом національного руху.

Висновки. Сучасний етап державотворення України окреслює низку проблем, пов'язаних із формуванням національного бренду для просування зовнішньополітичних інтересів країни та внутрішньої консолідації суспільства. Одним із джерел конструювання бренду є знакові особистості національної культури, як сприяють творенню позитивного асоціативного образу у масовій свідомості. До таких персон належить Соломія Крушельницька, яка "беззастережно поклала своє життя на вівтар Мистецтва й України" [5]. Актуалізація образу славетної співачки в сучасному культурному просторі моделює взірць громадсько-патріотичної позиції, а також слугує гідній презентації української держави в світі.

Література:

1. Богатирець В., Зорій Я. Конструкти брендингу країни: актуалізація концепту національного брендингу України / В. Богатирець, Я. Зорій // Історико-політичні проблеми сучасного світу. – 2013. – Т.25-26. – С. 17-20.
2. Врублевська В. В. Соломія Крушельницька: роман-біографія / В. В. Врублевська. – К.: Дніпро, 1986. – 360с.
3. Головащенко М. Чарівниця співу / М. Головащенко // Музика. – 1973. – №4. – С. 20-21.
4. Гриценко О. Герой / О.Гриценко // Нариси української популярної культури. – К.: УЦКД, 1998. – С.89-114.
5. Гумницька Н. Гордість нації – славетна Соломі Крушельницька / Н. Гумницька // Слово Просвіти. – 2017. – 5-11 жовтня (№40). – С.14.
6. Комаревич І. Л. Психологічні та соціоісторичні компоненти музично-сценічної життєтворчості Соломі Крушельницької: дис.... канд. мистецтвознавства: 17. 00. 03 / І.Л. Комаревич; ЛНМА ім. М. В. Лисенка. – Л., 2016. – 169 с.
7. Музично-меморіальний музей Соломі Крушельницької у Львові [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.salomeamuseum.lviv.ua>
8. Ніколаєва Л. Українська музика в репертуарі Соломі Крушельницької / Л. Ніколаєва // Збірник праць ТО НТШ. – Тернопіль: Рада, 008. – Т.4.: Видатні постаті в українській культурі і науці. – С.59-67.
9. Проект "Атмосфера Крушельницької" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.platfor.ma/art>.
10. Соломія Крушельницька (23.09.1872-16.11.1952): Бібліографічний покажчик / упор. Ленчишин А.О.; передм. Медведика П.К.. – Тернопіль: Підручники та посібники, 2007. – 110 с.

УДК 78.071.2.786.8

Марцинковський С.Л.

СЕКРЕТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ СТАНІСЛАВА ДИМЧЕНКА

Анотація. У статті охарактеризовано виконавську, педагогічну, наукову, методичну та музично-громадську діяльність Станіслава Сергійовича Димченка – професора кафедри народних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету. Обґрунтовано роль і значення баяна як академічного концертно-камерного інструмента. Розкрито професійні секрети педагогічної майстерності, які сформували власні педагогічні позиції та спонукали до численних різнопланових напрацювань.

Ключові слова: інструментальне мистецтво, педагогічні принципи, музично-виконавська діяльність, педагогічна майстерність.

Анотація. В статье охарактеризована исполнительская, педагогическая, научная, методическая и музыкально-общественная деятельность Станислава Сергеевича Димченко – профессора кафедры народных инструментов Института

Наукове видання

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 6

Відповідальний за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 02.04.2020 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 15,81. Наклад 100 пр. Зам. 28.
Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».